

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «АГРОІНЖЕНЕРІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агроінженерія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **упродовж 2020-2021 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **23 респонденти**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

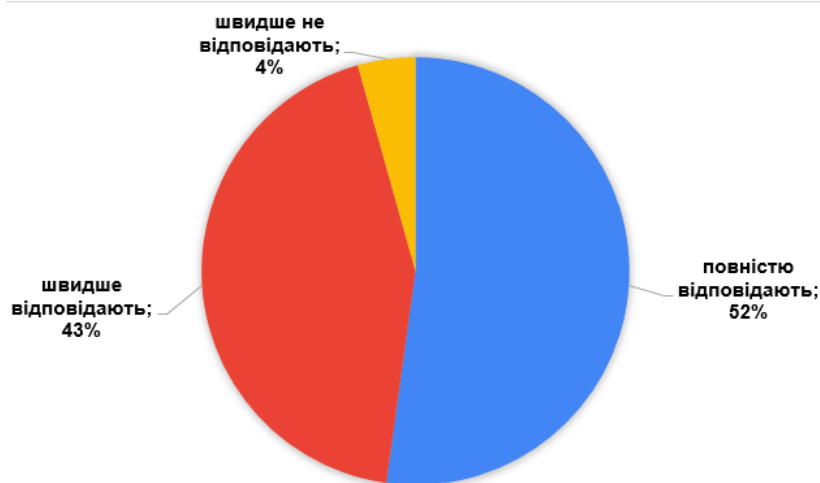

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Засвоєння основ базових знань з професії	3
Базові загальні знання	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	3
Здатність до критики та самокритики	4
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	5
Елементарні комп'ютерні навички	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	13,0	4,3	17,4	43,5	21,7
Рівень базових (професійних) знань і навичок	13,0	13,0	8,7	43,5	21,7
Стратегічне мислення	13,0	17,4	30,4	34,8	4,3
Націленість на кінцевий результат	4,3	13,0	26,1	39,1	17,4
Здатність працювати в колективі, команді	8,7	8,7	39,1	17,4	26,1
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	13,0	8,7	21,7	47,8	8,7
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	4,3	26,1	13,0	43,5	13,0
Навички управління персоналом, колективом	21,7	4,3	21,7	43,5	8,7
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	13,0	4,3	26,1	39,1	17,4
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	8,7	0	13,0	43,5	34,8
Ведення ділової документації	26,1	13,0	21,7	30,4	8,7

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки» (65,2%), «рівень базових (професійних) знань і навичок» (65,2%), «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (78,3%). **Меншими балами** оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 2 і 1) - «стратегічне мислення» (30,4%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (30,4%) та «ведення ділової документації» (39,1%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	82,6
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	87,0
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	87,0
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	34,8
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	95,7
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	73,9
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	17,4
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	39,1

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових ОПП «Агроінженерія» є наступні:

- 1) Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (95,7%)
- 2) Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (87%)
- 3) Спрямованість дисциплін на майбутню професію (87%)
- 4) Співвідношення теоретичної і практичної частини (82,6 %)
- 5) Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (73,9%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого не важко пересвідчитись в майже 100% - ій позитивній відповіді.

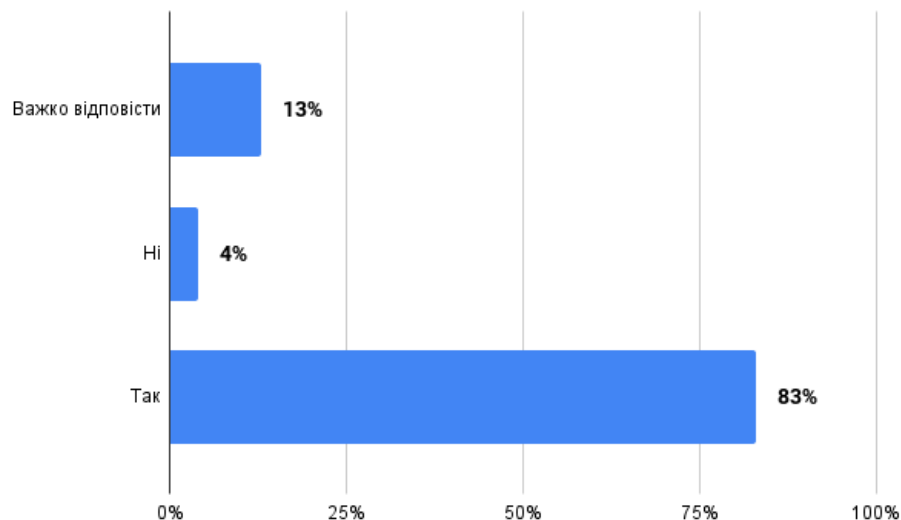

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучити роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – керування персоналом; паливно-мастильні і інші експлуатаційні матеріали; основи технічної та виробничої експлуатації; сервісне обслуговування с.г. техніки; транспортна

логістика; культура.

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - триботехніка; наукові комунікації, основи технічної творчості; технічна механіка рідини та газу; технічний сервіс мехатронних систем; технологічні системи технічного сервісу; аналіз технологічних систем; філософія; історія та культура України.

Інші пропозиції щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агроінженерія» від викладачів надійшли наступні:

- скоротити МіТКМ або посилити практичну підготовку з даної дисципліни;

- максимально зменшити кількість студентів за дуальною формою навчання, або зовсім її відмінити;

- вивести рівень відвідуваності на 95% і відпадуть проблеми з якістю, курсові (наукові) роботи з прилюдним захистом повинні бути у кожному семестрі - це сприятиме розвитку навичок самостійної роботи (навчання) та представлення власних результатів і здобутків;

- до ведення дисципліни «Вступ до фаху» - залучати спеціалістів з виробництва, щоб формувати у студентів правильне уявлення про майбутню професію;

- кураторам та деканату більше працювати над відвідуваністю занять здобувачами;

- розвивати уміння прилюдних доповідей;

- оновити обладнання у лабораторії кафедр.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»**, які наведено на рисунку 1, показують, що 4 відсотки показника «швидше не відповідають» знаходяться в межах похибки, але необхідно збільшувати відсоток показника «повністю відповідають», тому є необхідність в оновленні ОПП «Агроінженерія».

2. Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми показав достатньо **високий рівень** наступних якостей та навичок випускників: «рівень загальнотеоретичної підготовки» (65,2%), «рівень базових (професійних) знань і навичок» (65,2%), «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями» (78,3%). **Меншими балами** оцінили наступні критерії - «стратегічне мислення» (30,4%), «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (30,4%) та «ведення ділової документації»

(39,1%). Тому при оновленні ОПП «Агроінженерія», з метою підвищення **якостей та навичок випускників**, необхідно більше приділити уваги таким складовим освітньої програми, як **зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін, спрямованість дисциплін на майбутню професію, залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах**. Виникає необхідність у вдосконаленні структурно – логічної схеми ОПП.

3. Залучення роботодавців необхідне не тільки на етапі розроблення та модернізації освітньої програми, а і на етапі оновлення. Але при цьому необхідно відповідально підходити до вибору роботодавців та їх кількості, з метою зменшення суб'єктивізму.

4. Результати пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали, що дисципліни, які *необхідно ввести до освітнього процесу*, дійсно відсутні в ОПП «Агроінженерія» ОС бакалавр. Але вони присутні в інших дисциплінах, як окремі модулі. Що до дисциплін, які *необхідно вивести з освітнього процесу*, то більшість з них є складовими ОПП «Агроінженерія» ОС магістр, а не ОПП «Агроінженерія» ОС бакалавр. Інші дисципліни, які *необхідно вивести з освітнього процесу* внесені до ОПП у відповідності до освітнього стандарту і компетенцій.

5. Що до *іншої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агроінженерія»* то мета дослідження – **вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти** і більшість пропозицій стосується змісту дисциплін і якості викладання, що в свою чергу впливає і на відвідуваність занять здобувачами і на якість та навички випускників. Тому робочій групі необхідно підвищити контроль за змістом робочих програм дисциплін та їх викладання.

Гарант ОПП «Агроінженерія»
за першим (бакалаврським)
рівнем освіти, к.т.н., доцент

Олександр ШОКАРЕВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР